

Triventus Wind Power AB
Gunnar Olsson
Åkarevägen 17
SE-31132 FALKENBERG
Sverige

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE OM MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN FÖR VINDKRAFTSPARK VÄSTERVIK

1. PROJEKT

Projektnamn: Vindkraftspark Västervik
Den projektansvarige: Triventus Wind Power AB, Åkarevägen 17, SE-31132, Falkenberg
MKB-konsult: Triventus Consulting AB/Triventus Ab, Kägelstranden 5, 02150 Esbo
Kontaktmyndighet: Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, PB 262, 65101
Vasa

Bedömningsbeskrivningen har anlänt per post 19.12.2013 på svenska och finska, ärendet har blivit anhängigt på finska.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (YVA)

Syftet med MKB-förfarandet är att främja identifiering, bedömning och iakttagande av projektets betydande miljökonsekvenser i planeringen och beslutsfattandet samt att samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och möjligheter att delta.

Enligt underpunkten i punkt 7) i projektförteckningen i 6 § i förordningen (713/2006) om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB) tillämpas ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning i vindkraftsprojekt om projektet omfattar minst 10 vindkraftverk eller den totala effekten av vindkraftverken är minst 30 MW.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (NTM-centralen) har gett utlåtande om bedömningsprogrammet i projektet 26.2.2013 (EPOELY/ 63/07.04/ 20). På basis av bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande har den projektansvarige utrett projektet och projektalternativens miljökonsekvenser och utarbetat en bedömningsbeskrivning i enlighet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994). Förfarandet har förenats med planläggningsförfarandet enligt markanvändnings- och bygglagen (MBL).

Projektets syfte och läge

I bedömningsbeskrivningen nämns bl.a. att behovet av att övergå från icke förnybara energikällor till förnybara är stora både globalt och nationellt. För att uppnå klimatmålen som har ställts upp fordras internationellt samarbete och en ändring av energisystemet. Detta är bakgrunden till utbyggnaden av vindkraften i Finland och i övriga Europa. Den projektansvariges verksamhet grundar sig på att utveckla vindkraftsprojekt i områden där vindförhållandena är goda och där markägarna är intresserade av att samarbeta. Den projektansvarige anser att både kriterierna uppfylls i projektet Västervik.

Projektet ligger i Västervik ca 28 km från Kristinestads centrum söderut. Området ligger på den västra sidan av riksväg 8, mellan Hedenvägen och Storkärrsvägen. Den totala arealen är ca 31 km². I projektområdet planeras 29–51 vindkraftverk. Utöver vindkraftverk byggs också bl.a. vägar, markkablar, ställverk och servicebyggnader samt elöverföring.

När det gäller läget ligger området till de centralaste delarna i området Västervik som ingår i Österbottens förbunds förslag till etappplan över områden som är lämpliga för vindkraft. En del av projektområdet ligger utanför detta område. Förslaget till etappplansplan har godkänts i landskapsfullmäktige och skickats till miljöministeriet för fastställelse. Uppgifterna om landskapsplanläggningen måste korrigeras i planhandlingarna så att de överensstämmer med nuläget och förbundets utlåtande. En detaljplan utarbetas för Triventus Ab:s vindkraftsprojekt i Västervik.

För projektet har följande alternativ undersökts:

ALT 0: Vindkraftsprojektet Västervik och anslutningen till nätet genomförs inte.

ALT 1: Det byggs högst 29 vindkraftverk med en effekt på ca 5 MW och en totalhöjd på maximalt 200 m.

ALT 2: Det byggs högst 51 vindkraftverk med en effekt på ca 2 MW och en totalhöjd på maximalt 150 m.

Alternativ för elöverföringen:

De fyra alternativen för elöverföring beskrivs nedan. Det tidigare alternativet A har tagits bort. Jämfört med bedömningsprogrammet har en del av luftledningarna i de övriga alternativen ändrats till jordkablar.

B1. Markförlagd kabel dras från den nordöstra delen av projektområdet i rakt östlig riktning och under riksväg 8. Kabeln följer så långt som möjligt befintliga vägar för att minimera intrånget i naturmiljön. Ledningen går sedan in i Ömossa projektområde och svänger av i nordlig riktning. Utanför Ömossa projektområde övergår kabeln i luftledning som dras i lätt nordöstlig riktning, genom CPC:s planerade vindkraftsområde Lappfjärd. Ledningen sammanfaller norr om Dagsmark med Fingrids befintliga 400 kV ledningsgata (uppgaderas i skrivande stund från 220 kV). Den svänger sedan västerut för anslutning vid Kristinestads elstation, fortfarande parallellt med befintlig ledningsgata.

B2. Markförlagd kabel dras från sydöstra delen av projektområdet, under riksväg 8, till Ömossa vindkraftsområde. B2 följer sedan samma sträckning som alt. B1. Även i detta alternativ övergår kabeln i luftledning norr om Ömossa projektområde.

C1. Markförlagd kabel dras först enligt samma rutt som i alt. B1 till Ömossa vindkraftsområde. Den fortsätter sedan i östlig riktning och övergår i luftledning utanför Ömossa planområde. Ledningen ansluts till befintlig 400 kV-ledning med hjälp av en ny elstation gemensam för flera vindkraftsaktörer.

C2. Markförlagd kabel dras först enligt samma rutt som i alt. B2 till Ömossa vindkraftsområde. Den fortsätter sedan i östlig riktning och övergår i luftledning utanför Ömossa planområde. Ledningen ansluts till befintlig 400 kV-ledning med hjälp av en ny elstation gemensam för flera vindkraftsaktörer.

Efter alternativen som framfördes i bedömningsprogrammet har alternativ 1 ändrats genom att flytta 15 vindkraftverk och höja den maximala effekten från 3 MW till 5 MW. I bedömningsbeskrivningens punkt 8.1.1 på sida 39 presenteras ändringarna inklusive kort motivering. I fråga om effektändringen konstateras dessutom att det inte har några nämnvärda konsekvenser för kraftverkens fysiska mått. Den totala höjden kommer fortfarande att vara högst 200 meter.

Tillstånd och beslut som fordras för projektet

Genomföring av vindkraftsprojektet förutsätter flera tillstånd och beslut. De huvudsakliga tillstånden och besluten som behövs framförs tydligt i bedömningsbeskrivningens punkt 5. I fråga om flyghindertillståndet framförs dock en korrigerande: Trafiksäkerhetsverket Trafi föreslår att det av vindparksområdet ska framgå den högsta möjliga hinderhöjden i området mätt från *havsvattenytan*. Detta är nyttig information för senare planeringskedan. Den aktuella informationen kan utredas av Finavia Abp:s geografiska informationsmaterial.

Enligt 13 § i MKB-lagen får en myndighet inte bevilja tillstånd att genomföra ett projekt och inte heller fatta något annat därmed jämförbart beslut innan den har fått konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om denna till sitt förfogande. Av ett tillståndsbeslut eller något annat därmed jämförbart beslut som gäller projektet skall framgå hur konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om denna har beaktats.

2. KUNGÖRELSE AV BEDÖMNINGBESKRIVNINGEN OCH HÖRANDE

Bedömningsbeskrivningen har kungjorts på den officiella anslagstavlan i Kristinestads stad, Rådhuset, Staketgatan 1 och i stadsbiblioteket, Salutorget 1 och dessutom på adress <http://www.miljo.fi/vastervikvindMKB>. Kungörelsen också har publicerats i Vasabladet, Pohjalainen och Suupohjan Sanomat och skickades till Syd-Österbottens tidning för publicering. För allmänheten hölls öppet hus 23.1.2014 kl. 17–20 på Ömossa ungdomsföreningslokal. Under evenemanget informerades också om hur planläggningen framskrider.

Utlåtande om bedömningsprogrammet har begärts av följande: Stadsstyrelsen i Kristinestad, Storå kommun, Sastmola kommun, Österbottens förbund, Satakuntaliitto, Södra Österbottens förbund, Österbottens museum, NTM-centralen i Egentliga Finland, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Försvarsmaktens huvudstab, Finavia Abp, Fingrid Abp, Meteorologiska institutet, Forum Sähkösiirto Oy, Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt r.f., Västkustens miljöenhet, Sydbottens Natur och Miljö r.f., Finlands skogscentral, Trafikverket, Trafiksäkerhetsverket Trafi och Kommunikationsverket.

Kopior av de ursprungliga utlåtandena och åsikterna har skickats till den projektansvarige. Nedan framförs utlåtandena och åsikterna i delvis förkortad form.

3. SAMMANDRAG AV UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER

3.1 Allmänt

Sammanlagt 15 utlåtanden och 6 åsikter har lämnats in.

I *utlåtandena* fästs uppmärksamhet bl.a. på att projektet ska hållas inom gränserna för vindkraftsområdet i landskapsplanen, de sammantagna konsekvenserna t.ex. så att granskningarna sträcker sig över till Satakunta, ytterligare komplettering och framförande av fågelutredningarna (flyttning, uppföljningsresultat, häckning, matplatser, bevarande av arternas mångfald). I fråga om elöverföringen har jordkabelalternativen understötts och konstaterats att i fråga om området för ALT 2 har flera utredningar inte gjorts. Trafik- och luftfartsmyndigheterna påpekar bl.a. att Trafikverkets vindkraftsanvisning inte har efterföljts. En del av dem som gett utlåtande har inget att anmärka på bedömningsbeskrivningen.

I *åsikterna* framhävs bl.a. frågorna om fågelbeståndet, säkerhetsfrågorna, det egna områdets och vindkraftsområdets användning, förändringen av miljön och frågor som gäller buller och ljus- och skuggbildning. I Innopower Oy:s åsikt behandlas behovet av samarbete mellan bolagen i fråga om planläggningen.

3.2 Utlåtanden

Stadsstyrelsen i Kristinestad

Av de undersökta projekialternativen förordas ALT1 och ALT2 dock så att de kraftverk som står utanför de två områdena anvisade för vindkraft i landskapsplanen tas bort eller flyttas så att de står inuti området, om flyttningen är möjlig med avsikt på de övriga kraftverken.

I fråga om alternativen för elöverföring förordas jordkabelalternativet. Staden framför också att Triventus Wind Power AB utarbetar ett jordkabelalternativ för hela sträckan fram till elstationen i Kristinestad. En samarbetsplan bör göras upp mellan de olika vindkraftsaktörerna i området.

Storå kommun

Storå kommun förordar byggande av en gemensam 400 kV:s elstation för elöverföringen. Till övriga delar har kommunen inget att anmärka på bedömningsbeskrivningen.

Österbottens förbund

Allmänt

Vindkraftsprojektet i Västervik ligger i Kristinestads södra delar på den västra sidan av riksväg 8. I projektområdet planeras 29–51 vindkraftverk med en effekt på 2–5 MW. Österbottens förbund gav utlåtande om bedömningsprogrammet 31.12.2013. I utlåtandet lyfte förbundet fram bl.a. jordkabelingen, nödvändigheten av samarbete mellan de olika projekten i fråga om den nya stortransformatorn som är under utredning, utredning av de sammantagna konsekvenserna av vindkraftsprojektet i närområdet samt beaktande av flyttfåglar, havsörn och fiskgjuse.

Landskapsplanen

Österbottens landskapsplan fastställdes 21.12.2010. I landskapsplanen anvisas tre områden för vindkraft, av vilka två ligger i havsområdet (utanför Sideby och utanför Korsnäs) och ett på fastlandet. (Bergö). Detta har även framförts i bedömningsbeskrivningen.

Etapplandskapsplan 2

Etapplandskapsplan 2 är i förslagsskedet. Planförslaget var framlagt till påseende 11.3–9.4.2013. I planförslaget som var framlagt till påseende anvisades 33 områden för vindkraft på fastlandet. Etapplandskapsplanens 12/33 områden granskades i en Naturbedömning enligt 65 § i naturvårdslagen (blev färdig 27.7.2013). Området i Västervik var inte med i bedömningen. På basis av utlåtandena och åsikterna om förslaget till etapplandskapsplan, Naturbedömningen och NTM-centralens utlåtande om den beslöt landskapsstyrelsen vid sitt möte 25.11.2013 ta bort tre områden ur förslaget till etapplandskapsplan (Sidlandet, Blaxnäs ja Gillermossen).

Planavgörandet grundar sig på utredningen "Förnyelsebara energiformer och deras placering i Österbotten" som gjordes upp för etapplandskapsplan 2. Utredningen blev färdig hösten 2012. I förslaget till etapplandskapsplan på samma sätt som i planutkastet har Västervik avgränsats enligt området i objektkortet (Västervik nr 49). I förslaget till etapplandskapsplan har Västervik anvisats med beteckningen tv-1, vindkraftsområde. Med beteckningen anvisas områden som passar för byggande av vindkraftsparker av regional betydelse. Gränser för regional betydelse har fastslagits till 10 vindkraftverk.

Projektområdet i Västervik ligger till sina centralaste delar i området Västervik enligt förslaget till etapplandskapsplan. I bedömningsbeskrivningen har dock projektområdet avgränsats så att det är större än området i förslaget i synnerhet mot söder och sydost (bilderna 26 och 27). Etapplandskapsplansprocessen har beskrivits på sida 56 i bedömningsbeskrivningen. Österbottens förbund begär att felaktigheterna preciseras och texten uppdateras. Det första stycket: Österbottens förbund inledde utarbetningen av etapplandskapsplan 2 år 2009. Planen är i förslagsskede. Målet är att landskapsfullmäktige godkänner planförslaget vid sitt möte 12.5.2014, efter vilket planen skickas till miljöministeriet för fastställelse.

Andra stycket: Vid sitt möte 18.2.2013 beslöt landskapsstyrelsen lägga fram planförslaget för allmänheten till påseende. Förslaget var framlagt till påseende 11.3–9.4.2013. I förslaget till etapp-landskapsplan anvisades 33 områden för vindkraftverk på en sammanlagt areal på 457 km². Etapplandskapsplanens 12/33 områden granskades i en Naturabedömning enligt 65 § i naturvårdslagen (blev färdig 27.7.2013). Området i Västervik var inte med i bedömningen. På basis av utlåtandena och åsikterna om förslaget till etapplandskapsplan, Naturabedömningen och NTM-centralen utlåtande om den beslöt landskapsstyrelsen vid sitt möte 25.11.2013 ta bort tre områden ur förslaget till etapplandskapsplan. Området i Västervik togs inte bort.

Bedömningsbeskrivningen

I miljökonsekvensbeskrivningen granskas utöver 0-alternativet två alternativ: I alternativ 1 byggs högst 29 vindkraftverk, vars effekt är ca 5 MW och den totala höjden högst 200 meter. I alternativ 2 byggs högst 51 vindkraftverk, vars effekt är 2 MW och den totala höjden högst 150 meter. Vid jämförelse av vindkraftverkens preliminära förläggningsplatser (bilderna 26 och 27) kan man konstatera att i etapplandskapsplanens avgränsade område i Västervik ligger ett tjugotal vindkraftverk utanför områdesavgränsningen i Västervik. Till dessa delar överensstämmer projektet inte med förslaget till etapplandskapsplan.

I alternativen för elöverföringen har fyra alternativ undersökts: I alternativen B1 och B2 kopplas vindkraftsparken till det riksomfattande kraftöverföringsnätet vid den nya elstationen i Kristinestad och i alternativen C1 och C2 med en ny elstation som vindkraftsaktörerna bygger tillsammans. I alternativen B1 och B2 är elöverföringsruttens totala längd en och en halv gång längre än i alternativen C1 och C2. I varje alternativ ingår delvis en jordkabel (vid Ömossa vindkraftsområde) men inte ända fram till elstationen. Österbottens förbund framför att jordkablingen i alternativen C1 (3,7 km) och C2 (8,2 km) förlängs ända fram till elstationen.

I sitt utlåtande om bedömningsprogrammet framförde Österbottens förbund att vindkraftsprojekten i närområdet tas med i bedömningen av de sammantagna konsekvenserna. I bedömningsbeskrivningen utreds samverkan av vindkraftsprojekten som är aktuella i området nära Västervik. De sammantagna konsekvenserna har utretts tillsammans med projektet i Ömossa (på den östra sidan av riksväg 8) med modeller i fråga om ljud och ljus- och skuggbildning. I Ömossaprojektet har bygglov beviljats för 34 vindkraftverk.

Till slut

Österbottens förbund anser att de granskade alternativen är tillräckliga både i fråga om vindkraftsparken och om elöverföringen. Bedömningsbeskrivningen för vindkraftsparken är välgjord och lättläst. Förbundet anser att av miljökonsekvensbeskrivningen för vindkraftsparken i Västervik framgår de aspekter som enligt MKB-förordningen måste framföras i en miljökonsekvensbeskrivning.

Projektområdet i Västervik ligger till sina centralaste delar i området Västervik som ingår i förslaget till etapplandskapsplan, men i riktning mot söder och sydväst har området svällt ut över etapplandskapsplanens gränser för området i Västervik. Vindkraftsparkens område i Västervik överensstämmer med förslaget till etapplandskapsplan endast till de delar som det ligger inom området enligt planförslaget.

Etelä-Pohjanmaan liitto (Södra Österbottens förbund)

Förbundet konstaterar att beskrivningen är välgjord och att projektet på basis av utredningen inte har några betydande konsekvenser för landskapet Södra Österbotten.

Satakuntaliitto

Satakuntaliitto framför följande anmärkningar på bedömningsbeskrivningen och föreslår att bedömningsbeskrivningen kompletteras till dessa delar:

Anslutning till andra planer och program samt konsekvenser för samhällsstrukturen

Projektområdet ligger nära gränsen till Satakunta. I projektets källmaterial har inte beaktats landskapsplanen för Satakunta som har fastställts av miljöministeriet 30.11.2011 (HFD 2013) och inte heller etapplandskapsplan 1 för Satakunta som har godkänts av landskapsfullmäktige i Satakunta 13.12.2013, i vilken anvisas betydande områden för vindkraftsproduktion i Satakunta. Nära gränsen till Österbotten finns reserveringar i landskapsplanen som gäller bl.a. skydd (S, SL, Natura 2000) och kulturmiljöer (Kh1). Närmast gränsen till Österbotten ligger området Korpimatti som har anvisats för vindkraft (tv1) i etapplan 1. I etapplan 1 finns också en skild bilaga om konsekvenser, i vilken bedöms konsekvenserna av planen. Källmaterialet för vindkraftspark Västervik bör kompletteras till denna del och materialet beaktas vid bedömning av vindkraftsparkens konsekvenser. Projektets verkningsområde sträcker sig på basis av bild 36 i beskrivningen även i betydande utsträckning till Satakunta. Andra vindkraftsprojekt som ligger nära Västervik har framförts i bedömningsbeskrivningen. Utöver dessa har ett vindkraftsprojekt på Satakuntasidan i Halssi varit aktuellt, vilket gränsar alldeles till Österbotten.

Konsekvenser för landskapet och kulturmiljön

Konsekvenserna i utsiktsanalysen som framförs i beskrivningen (bild 39) sträcker sig också till Satakunta. I bedömningsmaterialet ingår dock inga fotmontage sett från Satakunta, vilket betyder att materialet bör kompletteras till denna del. Materialet bör också kompletteras från havssidan så att visualiseringarna visar de sammantagna konsekvenserna av de aktuella projekten. Dessutom är kartorna i utsiktsanalysen så små att det är svårt att tolka dem.

Fågelbeståndet

Längs Bottenhavets kust är flera omfattande vindkraftsprojekt aktuella både i Österbotten, Södra Österbotten och i Satakunta. På basis av MKB-utredningarna som gjorts i Österbotten och Satakunta samt annat tillgängligt källmaterial vet man att gränzonen mellan Österbotten och Satakunta är viktigt med avsikt på fåglarnas flyttning. Dessutom orsakar de planerade vindkraftsparkerna i området som helhet förändringar av livsmiljön. För enskilda fågelarter kan konsekvenserna drabba bl.a. följande häckande arter: nattskär, fiskguse, smålom, havsörn, tjäder och ripa.

Bedömningsbeskrivningen koncentrerar sig på arter som häckar i planeringsområdet och därför har man i utredningsarbetet inte beaktat bl.a. de arter som häckar på den östra sidan av området, vars matflygningar går via projektområdet till havet. Ett exempel på en dylik art är smålommen som har framträtt i samband med andra aktuella vindkraftsprojekt i närområdet. Utredningen måste därför kompletteras i fråga om smålommens häckningsområden och i riktningen för deras matflygningar.

I utredningen granskas inte vart de stora rovfåglarna som häckar i projektområdet riktar sina matflygningar eller deras flygrutter. Utan dylika utredningar är det svårt att bedöma projektets konsekvenser för de aktuella arterna.

I projektet har det gjorts en bedömning av de aktuella projektens sammantagna konsekvenser för fågelbeståndet. Bedömningen bör kompletteras för vissa arter t.o.m. till populationsnivå, eftersom det planeras otaliga vindkraftsområden i en liten och snäv zon. Om alla förverkligas kan de ha sådana sammantagna konsekvenser att de bör granskas på populationsnivå. Sådana arter är sädgås och smålom. Granskningen av de sammantagna konsekvenserna omfattar också den befintliga markanvändningen i området (bl.a. torvproduktion) samt konsekvenserna av kraftledningssträckningarna som är under planering. Uppgifterna som framförs i MKB-beskrivningen om t.ex. sädgås visar projektområdets betydelse för artens flyttning och rastning under flyttningstiden.

I bedömningsbeskrivningen framförs inte de centrala resultaten av flyttningssuppföljningen på kartor. Kartframställningen är en viktig del för att åskådliggöra de observerade flygrutterna och bedö-

ma projektets konsekvenser. I etapplan 1 för Satakunta finns en skild bedömningsbeskrivning som omfattar bl.a. bedömning av sammantagna konsekvenser för fågelbeståndet för planeringen i anslutning till etapplanen för Satakunta. I den aktuella bedömningen framträdde ett tydligt behov av att granska de sammantagna konsekvenserna för fågelbeståndet (fågelflyttningen, häckningsbeståndet och deras matområden) på ett omfattande sätt i Satakuntas och Österbottens kustzon i fråga om de projekt som är under planering. I granskningen av de sammantagna konsekvenserna för häckningsfåglarna framträdde bl.a. följande arter: smålom, havsörn, fiskgjuse, tjäder, nattskärpa och ripa. I fråga om det häckande beståndet framträdde i synnerhet sädgås.

Elöverföring

I fråga om elöverföringen är det skäl att göra en helhetsutredning som visar hur man planerar att bygga elöverföringen i de nu aktuella projekten som helhet.

Finlands Skogscentral, Kustens regionenhet, offentliga tjänster

Bedömningsbeskrivningen för Västervik vindkraftspark grundar sig på omfattande utredningsarbete och den är tydligt och informativt skriven.

Ur skogsbrukets synvinkel är det bra att rapporten tar detaljerad hänsyn till konsekvenserna av sura sulfatjordar. Det är också positivt att konsekvensutredningen har gjorts för varje kraftverk. Utredningarna om flora och fauna är mycket mer detaljerade än i andra MKB-utredningar.

Ur skogscentralens synvinkel är det positivt att skogsmarken kan användas för vindkraftsproduktion och på detta sätt utöka (skogs)markens avkastning. Mervärde erhålls också om skogsanvändningen ökar. Om skogsägarna är intresserade, kan också olika typer av skogsskydd utvecklas. I projektområdet förekommer främst skogsbruk. Skogsarealen som används för byggande av vindkraftsparken och övriga konstruktioner är förhållandevis liten. Antalet kraftverk i de olika alternativen (29–51) har ingen avgörande betydelse för skogen. Ett mindre antal kraftverk betyder dock att en mindre del skogsmark ändras till energiproduktionsområde.

Mer problematiska med avsikt på att skogsmarken minskar är ledningsgatorna. Det stora antalet projekt i närområdet försvårar vindkraftsaktörernas samarbete om kraftledningarna blir ett problem. Koordineringen från myndighetshåll blir viktigt för att man ska kunna minimera förlorad skogsmark. God koordinering medför också ekonomisk nytta för aktörerna om kraftledningsgatornas längd kan minimeras så att de känsligaste områdena inte påverkas.

Enligt bedömningsbeskrivningen finns inga värdefulla naturobjekt eller naturtyper på de platser där vindkraftverken ska byggas. Enligt skogscentralens egna filer finns inga särskilt viktiga livsmiljöer i området (skogslagen 10 §). Dessa objekt hindrar inte utbyggnad av vindkraft, men de måste beaktas på ett ändamålsenligt sätt. Det är möjligt att särskilt värdefulla naturobjekt påträffas när verksamheten i området inleds. I bedömningsbeskrivningen nämns biotoper som tyder på det. I området södra del finns ett källområde som har stora naturvärden.

Vattenvården prioriteras högt i det nya landskapsprogrammet och det möjliggör större insatser på skyddsåtgärder både enligt skogslagen och naturvårdslagen. Markägarna kan få stöd för skydd av viktiga objekt. Den gamla skogen som finns i området är mera skyddsvärd när största delen av skogen är i skogsbruksproduktion.

Skogscentralen skannar området med laser år 2015. Färsk skogsinformation är tillgänglig för skogsägarna år 2016 via webbtjänsten (MinSkog.fi). Uppgifterna kan vara till hjälp i planeringen av skogsbruket och den övriga markanvändningen. Skogscentralen kan göra ett sammandrag av områdets skogsresurser. Om markägarna (och även vindkraftsaktörerna) samarbetar kan man uppnå bättre ekonomiskt resultat t.ex. i fråga om driftkostnaderna, vilket kan uppnås med god planering utan att naturvärden riskeras.

Om det finns skogsägare i området som är intresserade av skogsskydd (METSÖ-programmet) och deras områden uppfyller kriterierna, ger skogscentralen gärna råd vid behov. Skogen är en förnybar naturresurs på samma sätt som vindkraft. Vindkraften är en del av målet att uppnå de klimatpolitiska målen som Finland har förbundit sig till i internationella avtal. Således är nyttjande av skogsmarken för vindkraftsproduktion i kombination med skogsbruk positivt och markägarnas skogsavkastning ökar. Skogscentralens mål är att effektivisera skogsbruket och naturskyddet.

Österbottens museum

Kulturarv och landskap

I bedömningsbeskrivningen redogörs för det skyddade kulturarvet och landskapet och byggda kulturmiljöer av riksintresse har visats på en karta. Skyddsområdenas kvalitet och avstånden till dem framgår nog av texten, men utöver de riksomfattande och landskapsmässiga värdena skulle det vara bra att klargöra eventuella regionala och lokala objekt såsom även avsaknaden av dem. och skyddsnivåerna bör visualiseras i egenskap av zoner, dvs. när-, mellan- och fjärrområden. I bedömningsbeskrivningen finns föredömligt med fotomontage.

Arkeologisk inventering

De arkeologiska inventeringarna i Kristinestad har granskats av Museiverket år 2006 och skyddsområdesgränser har dragits upp för fornminnena. Fridlysningsen av fornminnen har vanligen dimensionerats enligt gällande markanvändning, huvudsakligen jord- och skogsbruk, täktverksamhet och t.ex. väghållning, varvid fornminnena i praktiken skyddas från skogstraktorer m.m. maskiner som kör över och från grävningar. Gränserna för fridlysta områden i allmänna inventeringar kan nödvändigtvis inte tillämpas direkt på vindkraftsutbyggnad. Museet klargör ytterligare att förutom i undantagsfall bör markbyggnad eller körrutter i anslutning till detta inte föras närmare än 50 meter från fornminnen och även då bara i enlighet med en plan som har godkänts på förhand. Det nuvarande tillståndet på ovan nämnda fornminnen har antecknats i den arkeologiska inventeringen för projektområdet i Västervik. Museet påpekar att den aktuella arkeologiska utredningen inte finns på webbsidan i miljo.fi, där den egentligen borde vara tillgänglig.

I inventeringen konstateras att inte ett endaste fornminne ligger i omedelbar närhet av vindkraftverken. Enligt museets uppfattning bör omedelbar närhet tolkas så att inte ett endaste skyddsobjekt, känt eller nytt, kommer att ligga i kraftverkets verkningsområde ens om det faller. Kraftverkets totala höjd drar således upp gränserna för marken som ska undersökas och i arbetet bör rutinsmässigt stickvägen och resningsområdet som behövs för att resa vindkraftverket och uppsamlingsfältet beaktas. Utöver att man beaktar det kända fornminnesbeståndet är en av vindkraftsprojektets kärnuppgifter att utreda konsekvenserna av byggandet genom att beskriva den föränderliga markanvändningens områden. Inventeringen har gjorts med beaktande av ovan nämnda och granskning av de planerade kraftverksplatserna, som till antalet uppges vara 29. I inventeringen av fornminnen skulle det ha varit bra att mera ingående rapportera materialet som har samlats in i fält. I slutet av inventeringen har visualiseringar gjorts av några vindkraftverksplatser. Handlingarna bör verifiera byggplatsernas miljö och i synnerhet när de inte ha konstaterats ha skyddsvärden. MKB-beskrivningen och bilagorna till den är de handlingar, i vilka sparas resultaten från fältarbetet och på basis av vilka konsekvenserna bedöms. Materialet som samlas in utnyttjas vanligen direkt i planläggningen och kompletteringar av utredningsarbetet i bygglovsskedet kan medföra fördröjningar. I bedömningsbeskrivningens arkeologiavsnitt är det bra att hänvisa till beskrivningens sida 140, varifrån beskrivningen som utomordentligt förtydligar det nuvarande tillståndet på de 29 kraftverksplatserna börjar.

Projektalternativ

Museiverket har inget att anmärka på områdesreservationen för Västervik i etappplanen och dess lämplighet för vindkraftsbyggande (Museiverkets utlåtande Dnr MV/65/05.02.00/2013). Museet anser att projektalternativen är möjliga bara till den del de överensstämmer med områdesreservation nr 33 Västervik i förslaget till Österbottens etapplandskapsplan 2, varvid vindkraftsutbyggnaden som eventuellt följer på bedömningen är i enlighet med miljöministeriets anvisning. Museet

anser således inte att utvidgning av projektområdet på det sätt som framförs i beskrivningen är ett godtagbart undantag från landskapsplanen (miljöförvaltningens anvisningar 4/2012 s. 19).

Museet tolkar saken så att den arkeologiska utredningen har gjorts för projektalternativ 1. I detta projektalternativ placeras endast 12 turbiner på områdesreservationen enligt etappplanen. Enligt beskrivningen förläggs i projektalternativ 2 på motsvarande sätt 39 kraftverk i områdesreservationen enligt etappplanen. Den arkeologiska granskningen bör nästan mekaniskt göras på kraftverkens byggplatser och områdena där markanvändningen förändras t.ex. lagringsfält för materialmassor, vägnät och markgrävningar. Om man väljer projektalternativ 2 som är effektivare med avsikt på vindkraftsproduktionen, bör man vara beredd på att komplettera kulturarvsutredningen. Även elöverföringens andel är ännu så öppen att den kan fordra tilläggsutredning.

Miljösektionen vid Västkustens tillsynsnämnd

Västkustens miljösektion behandlar i utlåtandet som har godkänts 4.3.2014 både miljö- och miljö-hälsövarsaspekter:

Det är viktigt att kraftverksområdets gränser och omfattning samt de enskilda kraftverksplatserna planeras så väl att olika negativa konsekvenser för bebyggelse, landskap, rekreation, miljö och natur minimeras.

Kraftverken bör inte placeras så att miljöministeriets riktvärden för buller överskrids. Konsekvenser av ljus- och skuggbildning från kraftverken får orsaka under så kort tid av året att det inte uppstår oskäligen olägenheter för störningskänsliga objekt i miljön. Om riktvärdena för konsekvenser av buller, ljus- och skuggor efterföljs, fordras inget miljötillstånd. De senaste anvisningarna för mätning och modellering av vindkraft bör tillämpas i bedömningsförfarandet och inmatade parametrar bör framföras tillsammans på bullerspridningskartorna. Eftersom bullrets samkonsekvenser med närprojekten (även Mikonkeidas och Uttermossa) tas i beaktande, kan 40 dB överskridas vid flera bostadshus. I stället för att justera kraftverk nr 16 bör det avlägsnas eller placeringen av kraftverken ses över.

Naturutredningarna verkar vara välgjorda, men rapporterna bör bifogas så att de är tillgängliga. I ALT 1 är det bra att fåglarna har reserverats flygkorridorer mellan våtmarkerna Neder mossen och Högmossen och rovfågeln bo. Detta alternativ bör prioriteras. Försiktighet bör efterföljas genom att ta bort eller flytta kraftverk nr 1 (ALT1)/51 (ALT2) som ligger mellan området i åsskyddsprogrammet och grundvattenområdet. Konsekvenser av buller, ljus och skuggor bör följas upp såsom även konsekvenserna för naturen (t.ex. flygrutterna) under byggtiden och efter den.

När kraftverken och kraftledningarna byggs, väljs sådana alternativ och funktioner som minskar risken för fågelkollisioner. Tidpunkten bör vara sådan att fåglarnas häckning inte störs.

Fingrid Abp

Bolaget utarbetar utvecklingsbehov för elöverföringsnätet och de principiella lösningarna såsom helhet. Målet är att i samarbete med nuvarande och nya parter som planerar nätanslutningar säkerställa de teknisk-ekonomiskt bästa nätlösningarna och kopplingsmetoderna. Vindkraftsparkernas nätanslutning och kopplingsledning är en väsentlig del av vindkraftsparken och möjligheterna att bygga den.

Fingrid och den projektansvarige har diskuterat sättet att ansluta vindkraftsparken till nätet. Metoderna som nu läggs fram i beskrivningen överensstämmer med förhandlingarna. Bolaget har inget annat att anmärka på bedömningsbeskrivningen.

Sydbottens Natur och Miljö rf

I Sydösterbotten planeras ett exceptionellt stort antal kraftverk. Kristinestad, Kaskö, Pjelas (Närpes) och den norra delen av Sastmola har en areal på sammanlagt ca 1200 km². Som bäst planeras åtminstone 15 vindkraftparker i området som upptar sammanlagt 350 km². Av den aktuella

markarealen skulle 30 % täckas av 150–200 m höga kraftverk inklusive transportrutter, elledningar, jordkablar och lyftkranar samt fundament för kraftverken. Om dessa planer förverkligas är det uppenbart att de har enorm inverkan på landskapet och naturen (bild 6 på s. 17 i beskrivningen). Konsekvensen är stor för populationsstorleken även bland övriga enskilda arter förutom de hotade arterna och arterna som följs upp. Omfattande splittring av skogs- och myrområden skulle i synnerhet påverka faunan och rekreationen negativt. Dessutom tillkommer bullerkonsekvenserna. Om kraftverken byggs, uppstår en mur av enorma kraftverk som sträcker sig 20–25 km från kusten in mot land.

Västerviksprojektet ligger 4 km från strandlinjen och bara 2 km från Storträsket och Storsjöträsket. Ömossa vindkraftspark som är långt i planeringen ligger bara på en kilometers avstånd. De värdefulla (viktiga natur- och rekreationsvärden) myrarna Högmossen och Neder mossen ligger mitt i projektområdet omgivna av vindkraftverk. I myrinventeringen i Kristinestad (1988) har de klassificerats i klass 1, dvs. de hör till de 11 viktigaste myrarna. Av bedömningsbeskrivningen framgår också tydligt deras stora värde för fågelbeståndet; flera häckande par såsom ripa, ljungpipare, grönben, trana, lekplatser för tjäder och orre, ormvråk och andra ovanliga arter.

Höstens och vårens flyttsträck domineras av sparvfåglar, duvor, tranor, gäss och rovfåglar. De flesta flyger längs sträcket ca 10 km från kusten österut i inlandet. Därför berör flyttsträcket projektområdet. Det är frågan om tusentals individer. Höstflyttningen är mera problematisk. Antalet flyttande fåglar är då maximalt och merparten är unga och oerfarna fåglar. Dessutom är det mörkt om natten från mitten av augusti, vilket stör mest nattflyttarna såsom ugglor, flera vadar- och sparvfågelarter såsom taltrast, rödvingetrast och vissa änder. Nattflyttningens omfattning och sträckets höjd känner man fortfarande dåligt till. Detsamma gäller olika arter av fladdermus. Finland har helhetsansvar för att trygga bevarandet av nordliga arter, inte bara våra s.k. egna fåglar utan även de arktiska arterna som flyttar över Finland. I bedömningsbeskrivningen har detta fenomen inte framförts tillräckligt.

I beskrivningen beskrivs häckningsfågelbeståndet i projektområdet och dess närhet på ett förtjänstfullt sätt. Problemet är att resultatet överhuvudtaget inte har beaktats i placeringen av kraftverken. Under de senaste 30 åren har fiskgjusen häckat framgångsrikt i området eller dess närhet åtminstone 15 gånger. I närheten av vindkraftsparken har havsörnen också slagit sig ner som det första paret år 1997. Vi hänvisar till EU:s fågeldirektiv (79,409 EEG) i fråga om dessa arter som fordrar särskild uppmärksamhet. I bedömningsbeskrivningen är antagandena om att fåglarnas flyttsträck anpassar sig enligt hur kraftverken byggs (s. 197–198) tiotals kilometer åt sidan, helt lösryckta.

I bilaga A finns fler motiveringar

På basis av ovan anförda framför Sydbottens Natur Miljö r.f. följande ändringar till alternativ ALT1:

- arealen där kraftverken placeras måste absolut minskas i den västra och norra delen: kraftverk 1-12 (12) och kraftverk 22, 24, 26, ja 29 (4), dvs. sammanlagt 16 kraftverk tas bort för att trygga flyttsträcken och de känsliga fågelarternas häckning i myrområdet.
- av alternativen har ALT1 färre konsekvenser för miljön än ALT2, i vilket 32 kraftverk bör tas bort.
- om projektet byggs i ovan nämnda förminskade form, anser vi att jordkabeln bör dras enligt ALT2.

Bilaga A:

Det bör beaktas att ett kraftverk fordrar 1–2 ha plus vägar, transformatorer, kraftledningsgator m.m. och att ett kraftverk betyder att 10–30 fågelpar försvinner (torde vara i underkant och riktas även till annan naturlig mångfald). Detta gånger 300 kraftverk betyder att 6000 fågelpar försvinner bara som en följd av att byggmarken röjs. Dessutom förökar sig ingen fågelart i närheten av kraftverken, utan istället undviker arterna att slå sig ner på 500 m radie från kraftverket eller dess verksamhet (på samma sätt som de undviker närheten av motorvägar osv.). Dessutom dör ett okänt antal individer i kollisioner med rotorerna på kortare eller längre tid.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att i framtiden kommer det att vara ett underskott på flera arter i Närpes och Kristinestad (tiotusentals färre par) så att redan nu sällsynta, men också vanliga "utrotningshotade" arter (åtminstone flera rovfågelarter, vadare) antingen försvinner helt och hållet eller minskar kraftigt.

Det kan också vara att detta gäller "icke utrotningshotade" skogsarter på grund av splittringen som byggandet orsakar. Exempelvis lavskrikan, slagugglan, berguv, tjäder och t.o.m. skogsmesar kan drabbas. Man kan fråga sig om detta är ekologiskt hållbart, lagligt eller om det bara är idel ignorans.

Ovan framförda borde gå att överföra i statistiska modeller, det kanske är t.o.m. enkelt att göra. Föreningen efterlyser dylik statistik.

Trafiksäkerhetsverket Trafi

Vindkraftverk utgör flyghinder och således bör deras konsekvenser för flygtrafiken och flygsäkerheten utredas. Luftfartslagens 165 § (1194/2009) förutsätter flyghindertillstånd för att resa vindkraftverk och lyftkranar som behövs för att resa dem samt för andra höga hinder som eventuellt behövs i projektet innan dessa hinder sätts upp. Den som uppför/äger hindret ansöker om tillstånd för att sätta upp hindret i enlighet med tillståndsvillkoren om flygsäkerheten inte riskeras eller flygtrafikens smidighet inte störs. I flyghindertillståndet är hindrets största räckvidd (maximala höjd) från markytan på platsen där hindret står. Hindret ska märkas ut och belysas med flyghinderljus i enlighet med villkoren i tillståndet. Den som ställer upp hindret bör säkerställa i enlighet med förfarandet med flyghindertillstånd att flygsäkerheten eller lufttrafiken inte utsätts för fara eller skada. För att klargöra detta framför Trafiksäkerhetsverket att det på vindparkens område bör framgå den högsta hinderhöjden mätt från markytan. Detta är viktig information för senare planeringsskeden. Informationen kan tas ur Finavia Abp:s geografiska informationsmaterial.

Ovan fokuseras på flygtrafiken, men ur trafikens säkerhetssynvinkel bör även eventuella konsekvenser för andra trafikformer utredas på den planerade platsen för vindkraftsparken. Dyliga frågor som måste utredas i projektets planering och genomföring är bl.a. av säkerhetsskäl fastställda avstånd t.ex. till vägar eller järnvägar samt eventuella konsekvenser för trafikövervakningsradar. Som allmän kommentar anser Trafiksäkerhetsverket att det är viktigt att konsekvenserna av vindkraftsutbyggnaden för trafiksäkerheten och trafiksmidigheten utreds i planeringsskedet och beaktas i genomföringen av projektet.

Försvarmaktens Huvudstab

Huvudstabens logistikavdelning anser att MKB-beskrivningen tar tillräckligt hänsyn till vindkraftverkens konsekvenser för försvarmaktens verksamhet.

Finavia Abp

Finavia Abp har inget att anmärka på bedömningsbeskrivningen.

Trafikverket

Det skulle ha varit nödvändigt att begära utlåtande av Trafikverket redan i samband med MKB-programmet. Trafikverket ger följande utlåtande:

I miljökonsekvensbeskrivningen har inte Trafikverkets vindkraftsanvisning beaktats (Trafikverkets anvisningar 8/2012), i vilken fastställs minimiavståndet från vindkraftverken till landsvägar och järnvägar. I MKB-beskrivningen skulle det ha varit nödvändigt att redogöra för de närmaste vindkraftverkens avstånd från landsvägar och bedöma vindkraftverkens konsekvenser för trafiksäkerheten. I beskrivningen nämns att på den västra sidan av den planerade vindkraftsparken går riksväg 8 som närmast på ca 800 meters avstånd, vilket uppfyller Trafikverkets krav på minimiavstånd. Av beskrivningen framgår dock inte avståndet från nära förbindelsevägar till de närmaste vindkraftverken. Projektområdet gränsar till Hedenvägen (6601), varför det i MKB-beskrivningen skulle vara viktigt att behandla de närmaste vindkraftverkens avstånd från vägen och bedöma konsekvenser-

na för trafiksäkerheten. Trafikverket förutsätter att Trafikverkets vindkraftsanvisning efterföljs i den fortsatta planeringen och genomföringen av projektet.

På sida 23 sägs att ” Enligt Trafiksäkerhetsverkets bestämmelser måste vindkraftverk utrustas med hindermarkeringar för flygsäkerhetens skull.” Trafikverket korrigerar att det inte utfärdar bestämmelser i anslutning till flygsäkerheten (utan dessa ges av Trafiksäkerhetsverket Trafi). I närheten av projektområdet finns inga järnvägar eller vattentrafik, vilket betyder att Trafikverket inte har något att påpeka om dessa. I fråga om landsvägarna ges närmare utlåtande av ansvarsområdet för trafik och infrastruktur vid NTM-centralen i Södra Österbotten.

Meteorologiska institutet

Meteorologiska institutet har inget att anmärka på bedömningsbeskrivningen för vindkraftspark Västervik. Vindkraftsparken ligger på ca 90 km:s avstånd från närmaste väderradar, vilket betyder att radarkonsekvenserna inte behöver bedömas noggrannare.

3.3 Kommentar

Från NTM-centralen i Egentliga Finland kom inget officiellt utlåtande på grund av rusningen med utlåtanden i det egna området, men naturskydds- och områdesanvändningsenheterna gav dock kommentarer per e-post:

Vindkraftsparkerna i Lammi i Vittisbofjärd och Halssi i Sastmola ser inte ut att vara med i flyttsträcksutredningens avsnitt om samverkan. Fågelutredningarna är välgjorda och i Satakuntaliittos utlåtande har de fortsatta behoven uttryckts väl. Konsekvenserna för landskapet sträcker sig sannolikt inte ända till Satakunta.

3.4 Åsikter

Åsikt 1

Fåglarnas flygkorridorer

Det verkar oroande att säkerhetskorridorerna delvis har ritats in precis där det finns minst hänsynskrävande fågelarter (bild 103 på s. 165). Samtidigt påstås dock på s. 186 att fiskgjusen med stor sannolikhet jagar i riktning mot Bottniska viken och Storträsket, direkt västerut från Nedermossen. I den riktningen finns uppenbart fler hänsynskrävande fågelarter, men där har man planerat in kraftverken 2, 3, 4, 5 och 6 (bild 105, s. 184). En korridor i östlig-västlig riktning skulle därför vara den mest motiverade lösningen.

Till den del som korridoren (bild 107, s.190) går i öst-västlig riktning via den sydligaste delen av Nedermossen och Storträsket, ter den sig med avsikt på förekomsten av hänsynskrävande fågelarter och planerarens egen text helt omotiverad. Om man verkligen behöver korridorer för fåglarna, bör de placeras där det finns mest hänsynskrävande fåglar inklusive deras antagna flyttsträck.

Skribenten har inte sett korridorerna som planerats för fåglarna i andra MKB-beskrivningar. Om arterna i Västervikområdet är så unika att det behövs korridorer, bör man begrunda om området överhuvudtaget är lämpligt för utbyggnad av vindkraft.

Åsikt 2

Skribenten anser att byggande av den planerade vindkraftsparken i Västervik i Kristinestad är en allvarlig, felaktig lösning och motsätter sig projektet. Enligt planerna byggs vindkraftsparken farligt nära ett bostadsområde, vilket skulle innebära oersättliga olägenheter för områdets invånare. Vindkraftsparken orsakar utan tvekan bullerolägenheter som är en allvarlig säkerhetsrisk. Saken kan objektivt konstateras. EU:s direktiv om miljöbuller 2002/49/EG fäster uttryckligen uppmärksamhet på bullerolägenheterna och deras konsekvenser för medborgarnas hälsa (se även skribentens åsikt i Pohjalainen 21.7.2013). I huvudstadsregionen skulle det inte vara möjligt att ens göra ett förslag om byggande av vindkraft i närheten av bebyggelse, men på andra håll i Finland ser det

ut att vara det. Det är uppenbart att medborgarna i vårt land inte behandlas jämlikt: allas hälsa och rättigheter har inte samma värde överallt.

Inom ramen för allemansrätten är skogarna i Finland till för allmän rekreation, bär- och svamp-plockning. Eftersom vindkraftverken enligt turbintillverkaren fordrar knappt en kilometers säkerhetszon, som eventuellt måste stänglas in, skulle området skogar inte länge användas för rekreation på ett tryggt sätt. Utöver säkerhetsaspekterna är också den ekonomiska förlusten för markägarna en olägenhet. Inget förslag har lagts fram för att ersätta detta.

Vindkraften förknippas också med andra riskfaktorer, här kommer några: telefonerna fungerar inte alltid tillförlitligt i närheten av dem, vilket orsakar utöver olägenheter i vardagen även en stor risk i nödsituationer om begäran om hjälp inte når fram. Om vindturbinen börjar brinna är den omöjlig att släcka. Den måste tillåtas brinna upp, vilket naturligtvis medför att giftig rökgas frigörs i miljön och utgör en farosituation för invånarna och faunan. Till turbinbränderna hör också skogsbränderna, som i synnerhet under torrperioder orsakar stora skador. Under vintern slungar vindkraftverkets rotorblad is t.o.m. på en kilometers avstånd. Om ens ett människoliv riskeras på grund av is som slungas ut från kraftverket, är det redan för mycket.

Byggande av vindkraftsparken skulle sänka fastigheternas värde avsevärt, t.o.m. 35 %. Detta har konstaterats i bl.a. utlåtandet som behandlar konsekvenserna av vindkraftsparken på Näse gård. Fastigheternas värdeförlust har inte framförts ärligt i planeringen av projektet, vilket kan anses vara att dölja information för invånarna. Om förlusten av fastigheternas värde skulle ha varit öppen på agendan, skulle även ett förslag på ersättningsbelopp och betalare ha framförts.

Havsområdet utanför Sideby och landremorna som kantar det hör till ett av landets fågelrikaste områden. Flyttfågelsträcken går mitt i det planerade energiindustriområdet, vilket stör fåglarnas ätande och rastningen längs sträcket. Det är uppenbart att vindkraftverkens stora rotorblad dödar ett stort antal fåglar under de kommande åren. I det moderna Europa är målet att förstärka naturskyddet, inte försämra det. De som planerar vindkraft agerar medvetet mot alla t.o.m. elementära principer.

Europeiska unionens kommission har dragit upp som mål för sina medlemsstater att 27 % av energin produceras med förnyelsebara metoder före år 2030. Finland har redan nu uppnått ca 37 %:s nivå i förtid. Inom energipolitiken finns ingen grund för ytterligare utbyggnad av vindkraften, i synnerhet i ett område där den naturliga mångfalden allvarligt hotas.

Åsikt 3

Skribenten yrkar på att projektet förkastas helt och hållet. Som en del till utlåtandet har skribenten skickat in 19 bilagor och fotografier till NTM-centralen. Motiveringar:

1. Hot mot flytt- och häckningsfågelbeståndet

De planerade vindkraftverken skulle ligga på en besvärlig plats vid vår kust och i ett mycket viktigt flyttsträck för fåglar. Flyttfågeltätheten i området är mycket stor. Dessutom är området ett stort fågeluppsamlingsområde och område för förflyttning mellan mat- och rastområdena. För havsörnen och fiskgjusen skulle kraftverken i området innebära en dödsstöt förr eller senare i ordets sanna bemärkelse.

Delvis jordkablning som framförts för elöverföringen utesluter inte på något sätt hoten mot fågelbeståndet, de vingförsedda kraftverken skulle bli en förödande propp i flyttningsskorridoren.

I området finns bl.a. fiskgjuse- och havsörnsbon och även om arterna inte har häckat i dem i fjol, så bör de beaktas åratals framåt. Har lokalinvånarna, som känner till var bona finns berättat om de senaste faktiska häckningarna? Byggande av vindkraftsparken i Västervik med redan ett fåtal kraftverk skulle vara ansvarslös nedtrampning av naturvärdet och ett tecken på fullständig likgiltighet för naturvärden.

Om fåglarnas flyttkorridor täpps till med kraftverk, blir hela korridoren betydelselös och en dödsfälla för hela fågelbeståndet.

Den smala sydliga delen av landskapet är ingen motivering till att med våld packa in vindkraftverk i flyttkorridoren. Området är helt enkelt inte passligt som område för vindkraftsproduktion. Jag hänvisar och åberopar NTM-centralens utlåtande 9.10.2013 om att Västervik är opassligt som område för vindkraftsproduktion på grund av naturvärdena.

Med avsikt på vindkraftsprojekt är Sydösterbotten överhettat. Enbart i Kristinestad planeras en djungel av hundratals vindkraftverk i industristorleksklass. Situationen är oroande och samtidigt absurd. Jag är mycket oroad även i övrigt av olägenheterna och farorna som människorna och naturen, i synnerhet fågelbeståndet utsätts för. Människorna verkar ännu inte förstå hur mycket deras livs-, boende- och verksamhetsmiljö kommer att förändras. I detta hänseende har ändå förståelsen hela tiden ökat.

2. Tjädern, en lokal fågel

Under årens lopp har jag skickat in mycket information om tjäderna och tjäderområdena på den östra sidan av riksvägen till bl.a. NTM-centralen. Våren 2013 skickade jag också in en skriftlig utredning inklusive fotografier om områdena jag har kartlagt på en del av mitt skifte. En del av materialet skickades också till Triventus, vilket även nämns i bedömningsbeskrivningen. Detta hör samman med elöverföringsplanerna i Västervik, i vilka ledningsgatan i ALT B1 ursprungligen skulle ha gått genom ett livskraftigt tjäderhabitat, lekplats och unproduktionområde och dessutom vid min stuga och ovanpå privatvägen som jag själv har finansierat.

Tjädern lever hela sitt liv i samma region och jag skyddar arten också på mitt eget skifte, som jag på ett tillförlitligt sätt har visat vara viktigt för tjädern. Dessutom kan lekcentrum förflyttas närmare mitt skifte om det uppstår störningsfaktorer. Vissa tallbarr är den enda näringskällan för tjäder under vintern. Det är en angenäm uppgift att försvara artens livsförutsättningar, det är också min plikt och mitt privilegium. Mitt intresse är att detaljerat observera arten och jag har gjort det i årtal och har för avsikt att fortsätta med det så länge jag kan. Tjäderns föds och dör i samma område, i synnerhet tjädertupporna. De kan inte som flyttfåglarna "byta landskap" och flytta bort från problemen och därför är människans ansvar särskilt stort. Observationsresultaten skickar jag till NTM-centralen en gång i kvartalet.

Jag är nöjd med att Triventus värdesätter naturvärdena i det hänseendet att i det sista alternativet ALT B1 har ruten ändrats så att den tar hänsyn till värdefulla tjäderområden såsom även min privatväg och stuga. Dessutom framförs den enligt min åsikt nödvändiga jordkabligen. Detta alternativ B1, som inte längre går på den östra sidan av riksvägen på mitt eget skifte, dock på skiftet jag äger på den västra sidan av riksvägen, ger möjligheter till att bevara det lokala tjäderbeståndet i framtiden. Tjädern fordrar ett tillräckligt stort trådlöst, skogsbeklätt och störningsfritt område för att den ska klara sig. Om överdimensionerade vindkraftsplaner på riksnivå förverkligas, blir tjädern snabbt en helt och hållet en skyddskrävande art.

När ledningsavtalsförhandlaren ringde på hösten 2013 (EPV:s ledning) diskuterade vi också att ledningen ursprungligen skulle ha dragits längs mitt långsgående skifte. Han hade erfarenhet av mer än 20 projekt runt om i Finland och inte någonstans dras ledningen på detta sätt. Om skiftet är så litet att det förstörs under ledningen, erbjuder sig bolaget vanligen att köpa hela skiftet. Ramboll (EPV), jag och Triventus forskningsbolag har nu tre gånger konstaterat att det finns en livskraftig tjäderstam i området som hör till mitt skift.

3. Privatvägens betydelse för mig, sociala och ekonomiska dimensioner

Jag har skog och jag bedriver skogsbruk i harmoni med naturvärdena, det är möjligt att kombinera dem. Ett stort skift ger bättre möjligheter till detta.

För att det ska vara möjligt att bedriva mjukt skogsbruk har jag skaffat en terrängfyrhjuling och några vagnar. Dessa och två kilometers skogsvägen som jag har byggt har kostat mig en mycket stor summa. Om vägen ens till vissa delar skulle bli allmän, skulle jag enligt lagstiftningen inte längre få köra med arbetsfyrhjulingen på min egen väg. Fyrhjulingen får jag inte ens registrera. När jag skaffade de nödvändiga arbetsredskapen tog jag reda på att jag får använda fyrhjulingen på min väg för att transportera träd. I min livssituation har jag inte råd att skaffa ett nytt transportfordon. Jag upplever att situationen är omöjlig och att den kränker mina rättigheter. Vem ersätter inkomstförlusten och motsvarande transportmateriel? Skogsstugan i ändan av skogen byggde jag endast för att jag visste att den eget finansierade vägen ger mig egen frid och ro samt rätt att stänga av vägen med en bom.

Jag yrkar på att privatvägen förblir min egen och att det i alla fall väljs sådana alternativ för elöverföringen som tryggar detta.

För min fru och mig har stugan stort rekreativvärde. Under året är besöken och vistelserna vid stugan och på det egna skiftet vanligen väldigt många. Av ekonomiska säkerhetsorsaker är det också mycket viktigt att min privatväg förblir en sluten enskild väg. Dessutom är den stängda vägen också bra för tjädern. Med bil längs väg kan man närma sig tjädern på bara några meters avstånd, vilket betyder att tjuvskytte skulle bli verkligen lätt.

Bommen betyder inte att jag är negativt inställd till exempelvis hundrastare, cyklisterna e.dyl. Lagen ger rätt till att på ovan nämnda sätt använda vägen som privatväg.

4. Varför vindkraft – målet för förnyelsebar energi redan uppnått?

Vindkraftsproduktionen motiveras med klimatpolitik. I Finland är situationen för tillfället dock så att Finland redan nu i början av år 2014, nästan sju år i förtid, har uppnått målen som ställts upp fram till år 2020, dvs. 38 % förnyelsebar energi.

Dessutom har EU-kommissionen nu uttryckt sin vilja att ändra EU:s energipolitiska linje så att i fortsättningen är plikten att uppnå målen för förnybar energi frivilligt i varje land. I hela EU räcker 27 % som mål fram till år 2013, vilket betyder att Finland med sina 37 % redan har överskridit målet med 10 % knappt 14 år i förtid.

Som produktionsform har vindkraftsenergi som grundar sig på huvudlöst stort stöd konstaterats och erkänts vara en alldeles för samhällsligt dyr lösning i många stater. Västervikprojektet är således onödigt och det kan inte motiveras med skyldigheten om mål för förnyelsebar energi.

Förnyelsebaras andel: I ANM:s pressmeddelande i januari 2014 sades att andelen i Finland är 35,1 % i slutet av år 2012. Enligt Energimarknadsverket (nyhet i MT i januari 2014) uppnåddes en nivå på 37 % redan år 2013.

Kraftverken behöver verkligen inte byggas, framförallt inte för att stocka till fåglarnas flyttningsskorridor. EU har inte begärt vindkraft av Finland, 6 % är ett dyrt mål som Finland själv har skapat. Finlands mål på 2500 MW är ett nominellt maximum och inte en genomförbar kapacitet, eftersom vindkraftverkens elproduktion grundar sig på vinden – det blåser inte alltid och inte heller tillräckligt. Vindkraftverken börjar producera el först vid ca 4m/s vind. I verkligheten skulle vindkraftverken således producera bara 20–25 % av sin nominella kapacitet. I vårt land planeras ca 12 000 MW vindkraft, som i verkligheten skulle producera bara ca 2000 MW om allt byggs ut. Den nominella kapaciteten på 2500 MW skulle fordra ca 2000 miljarder euro i stöd av skattebetalarna, 12000 MW skulle redan fordra mer än 10 miljarder euro.

Vindkraften är för dyr och i verkligheten förstör den naturen och är helt ekonomiskt olönsam utan stöd. Jag misstänker också starkt att vindkraftsentusiasterna blir mycket kortvarig, kraftverken lämnas kvar utan att saneras och landskapsölagheterna blir långvariga.

5. *Bristfälliga utredningar*

En utredning om isfara bör absolut göras i området, eftersom det bor, arbetar och vistas folk i närområdet. Av isen slungas 10 % 600–900 meter från kraftverk med en navhöjd på 100 meter (Rau-man koillisen teollisuusalueen jäävaaratutkimus 2011, Ramboll) och när kraftverken blir ännu högre, slungas isen ännu längre bort. Dessutom skulle följden vara ekonomisk förlust bl.a. på grund av begränsad skogsanvändning. Allemansrätten riskeras. Isfaran hotar också lokalbefolkningen som inte har gjort arrendeavtal om vindkraften såsom även de som i rekreationssyfte vistas i skogarna. Förutom att tala om de människor som arbetar i skogarna. Går det så att bolagen sätter upp skylar i områdena och saken sköts på det sättet? Det finns hänvisningar på detta från Europa. Som en följd orsakas enskilda människor enorma ekonomiska förluster om de inte kan arbeta tryggt i skogarna. På lång sikt har det betydelse för bl.a. skogsvärden och skogsindustrin i och med att utbudet av inhemskt trävirke minskar. Isfaran är en säkerhetsfråga, jämlikhetsfråga och rätt enligt lagen om grannelagsförhållanden yrka på ersättning för oskäligt besvär. Isen "faller" inte ner, utan slungas t.o.m. en kilometer bort. Ansvarsfrågorna bör utredas i fråga om alla skador som orsakas av is: människor, byggnader, i synnerhet tak, bilar, vägtrafik, värdesänkning av fast egendom p.g.a. isfaran, produktionsförluster m.m. i fråga om trädbeståndet, eftersom skogarna av ovan nämnda orsaker förändras med tiden och blir ovårdade. Dessutom utsätts trädbeståndet för isbombningar som kan ses i att träden rivs sönder, men bevismaterialet har då redan i detta skede smultit bort. Man kan inte utgå från att t.ex. vindkraftsparkernas skogar måste skötas bara sommartid (inte förnuftigt på grund av naturvärdena, skogens skadedjurs- och sjukdomsfara).

6. *Vindkraftverkens inverkan på telefonernas funktion*

Mobiltelefoner och tv-sändningar fungerar nödvändigtvis inte i kraftverkens verkningsområde. T.ex. ett äldre par bor ca 3–4 km från vindparken i Koms i Östermark och de har råkat ut för ovan nämnda fenomen. Telefonen är för många enda sättet att få hjälp. Familjen har heller ingen dator. Hur har detta utretts, och om inte, så borde det utredas.

7. *Turbinerna*

Som alternativ till turbiner finns också turbinerna från Vestas. I turbintillverkarens drift- och anvisningsbok förbjuds vistelse i ett 400 meters område runt turbinen, i ett område med en diameter på 800 meter. Hur ska den projektansvarige förhålla sig till denna anvisning? Turbiner har också börjat brinna och fört med sig människoliv.

8. *Kraftverkens avstånd från bebyggelse*

SHM:s anvisning om ett minimiavstånd på 2 km bör i första hand efterföljas och absolut inte de uråldriga, olämpliga gränsvärdena som statsrådet har ställt upp för vindkraften. Vindkraftverkens helhetspåverkan i området bör absolut beaktas. I EU:s miljöbülldirektiv (2002/49/EG) fästs särskild uppmärksamhet på bullrets inverkan på hälsan. I Världshälsoorganisationen WHO:s och EU:s utredningar har bullret visat sig vara den mest betydande faktorn för människans hälsa efter partiklar.

9. *Krav på utredning av ersättningsansvar och ersättningar*

På grund av olägenheterna, sänkningen av egendomens värde, användningsbegränsningar och inkomstförluster borde invånarna, markägarna och fritidsinvånarna ersättas för sina förluster. Detta måste utredas och åt detta håll är vi på väg. Bl.a. i Danmark måste kraftbolagen redan nu betala ersättningar till människorna i närområdet för skadorna som de förorsakar.

Till slut:

Jag motsätter mig och ogillar projektet av flera orsaker, av vilka den viktigaste är att vindkraftverken täpper till fåglarnas flyttningsskorridor. Ur säkerhetssynpunkt finns det risk för isfara och skogsbränder via eldsvåda och t.o.m. bostäder och människoliv kan förloras. Bullerproblemen kommer att vara en plåga för invånarna och dem som vistas i området. Dessutom begränsas markanvändningen, egendomsvärdet minskar, områdets dragningskraft som bostadsområde minskar drastiskt, det uppstår olägenheter av ljus och skugga samt landskapsolägenheter. De ekonomiska förlusterna för invånare och markägare skulle vara mycket betydande i och med sänkningen av egendo-

marnas värde, skogsanvändningsbegränsningar, trädskador på grund av stormar och öppningar och ledningar i skogen som projektet för med sig. I och med stormskadorna riskeras skogarnas hälsa i form av skadedjur.

Om dock de värden som är viktiga för mig, dvs. värdena i min närnatur (tryggande av tjädern) iaktas, min privatväg förblir privat och min stuga på det sättet förblir privat och elledningarna inte dras över mitt skifte förutom kanske på den västra sidan av riksvägen och kanske alldeles i den östra ändan av skiftet, kommer jag inte att besvära mig över projektet. I annat fall besvärar jag mig över besluten och riktar besvären till ovan nämnda missförhållanden och brister i projektet och de risker som jag upplever att miljön och mina egna fördelar och rättigheter utsätts för.

Åsikt 4

Skribenten framför att det planerade industriområdet ligger mitt ett av landets viktigaste fågelflyttsräck och även NTM-centralen (=NTM-centralens utlåtande om Natura 2000-utredningen för landskapsplanen) har i sitt utlåtande ansett att området är olämpligt för vindkraft. Kraftverken står för nära bebyggelsen, 2 km skulle vara minimum, bullerolägenheterna är det största problemet och orsakar människorna stress. Kraftverken sänker fastighetsvärdet på 3 km:s avstånd. På grund av isfaran är vindkraftverken en säkerhetsrisk för skogsägarna och de som bor och arbetar i skogen. Dessutom kommer allemansrätten och markanvändningen att begränsas. Virkesbolagen är intresserade av skogarna i vindkraftsområdet. I en del av området fungerar inte televisionerna, så har det gått i Honkajoki. Elledningarna och vägarna som byggs för vindkraften splittrar skogsskiftena och fastigheterna blir livsodugliga. Informationen om vindkraftens olägenheter har varit för knapphändig.

Åsikt 5

Skribenten anser att projektet måste slopas av många olika orsaker:

1. Risker för flytt- och rovfåglarna: Projektet ligger i ett dåligt i mynningen av flyttningskorridoren och skulle förstöra hela korridoren, vilket även NTM-centralen har konstaterat. Nu måste man hålla fast vid NTM-centralens utlåtande 9.10.2013 (= utlåtande om Natura 2000-utredningen i Österbotens landskapsplan). Fåglarna, och isynnerhet stora fåglar, kan inte undvika att stympas av vindkraftverkens rotorblad. I stigande luftströmmar ökar risken flerdubbelt för t.ex. tranor. Detsamma gäller stora rovfåglar, och även gäss, som av olika orsaker kretsar runt och vars flyghöjd är farlig. Bestånden av sädgås har redan minskat alarmerande. På våren 12.3.2014 har skribenten sett ätande gäss på flyttningsresa bara ett par kilometer från projektområdet.
2. Kraftverkens avstånd från bebyggelse bör vara 2 km på det sätt som social- och hälsovårdsministeriet framför. Vindkraftsbuller utgör ett verkligt problem.
3. Isfara: risk- och ansvarsfrågorna måste utredas och bolaget ta fullt ansvar. Saken kan inte lösas med förbud och begränsningar.
4. Ersättningar för sänkt fastighetsvärde måste utredas och på vilket sätt bolaget ersätter (som bilaga till åsikten bl.a. Aktia Fastighets Ab:s utlåtande om förslaget till delgeneralplan för vindkraftsparken på Näse gård i Västnyland 17.3.2013).
5. Till slut konstaterar skribenten att det inte finns någon orsak till att producera el med vindkraft, eftersom nyttovärdet är dåligt. Produktionen av förnybar energi är även i övrigt i ordning i Finland. Skribenten vill inte tänka sig leva i en miljö där ett fungerande och mångsidigt ekosystem har förstörts med vindkraftverk, ledningar och vägar och vara tvungna att leva i ett energireservat plågad av buller, ljus och skuggor och ständiga reflexioner.

Dessutom påpekar skribenten kraftverkens brandfara, branden kan också sprida sig i miljön. Åsikten medföljs av tre bilagor.

Åsikt 6 Innopower Oy

Innopower Oy har sedan början av år 2011 planerat ett litet vindkraftsprojekt med kanske fem kraftverk i södra Kristinestad. Bolaget har utfört vindmätningar i området och gjort en naturutredning. Bolaget har gällande arrendeavtal med markägarna i området. Bolaget har gett utlåtande om att detta projekt ska beaktas både i planen för deltagande och bedömning och i MKB-programmet och upprepar att stadsstyrelsen i Kristinestad har 17.12.2012 vid sitt sammanträde beslutat göra en delgeneralplan för Innopowers område och att den bör utarbetas i samarbete med vindkraftsaktören Triventus. Utdrag ur protokollet: "delgeneralplanen utarbetas i samarbete med vindkraftsaktörerna i samma område".

På sida 15 i MKB-beskrivningen nämns: "Utöver projekten som syns på bifogade karta har Innopower gjort markarrendeavtal och begärt att planläggningen inleds på några fastigheter som ligger inom projektområdet i Västervik. Utarbetningen av planen har inte startat."

Innopower poängterar ytterligare att staden har förutsatt gemensam planläggning. MKB-beskrivningen har gjorts utan att bry sig om bolagets projekt med fem kraftverk och Triventus har inte nappat på bolagets samarbetserbjudanden. Detta nämndes också vid det andra mötet som samarbetsgruppen höll 25.11.2013. Detta betyder att projektens samverkan inte har utretts i MKB-förfarandet.

Med anledning av förfarings sättet lät Innopower göra en egen naturutredning i enlighet med programutlåtandet sommaren 2013 och skickade den till stadens tekniska verk 17.12.2013. Utredningen och dess innehåll har inte beaktats i MKB-beskrivningen.

4. KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

Projektbeskrivningen (punkterna 6 och 7 i beskrivningen)

Projektbeskrivningen är omfattande, men tydligt disponerad. Beskrivningen ger rikligt med information om projektet tekniska egenskaper, behovet av markareal och elöverföringen samt riskerna, säkerheten och projektets livscykel.

Alternativen och jämförelse av dem (punkterna 8 och 15 i beskrivningen)

Efter det som framfördes i bedömningsprogrammet har alternativen ändrats så att i ALT1 har 15 kraftverksplatser ändrats och kraftverkens effekt har utökats från tre till fem megawatt. I beskrivningen har ändringarna motiverats kort i tabellform. Flera kraftverk har flyttats i syfte att utöka elproduktionen och tre av dem också av naturskyddsorsaker, två kraftverk har flyttats bort från åsskyddsprogrammets område och ett längre bort från vägområdet i syfte att öka skyddsavståndet. Jämförelsen är en aning obalanserad såtillvida att för ALT2 saknas i bedömningsbeskrivningen t.ex. en motsvarande arkeologisk utredning som för ALT1 och konsekvenserna har inte framförts lika noggrant som i ALT1.

Det skulle ha varit skäl att framföra och motivera framtagningen av alternativ noggrannare. Tidigare i sitt utlåtande framförde kontaktmyndigheten att det bildas ett tilläggsalternativ, främst med tanke på fåglarnas huvudflyttsträck. Den projektansvarige har inte ansett ett tredje alternativ vara nödvändigt. Vindkraftverksfria korridorer för flyttsträcken har dock tagits med. Placeringen omfattar dock osäkerhetsfaktorer.

Till alternativframtagningen hör delvis också att inuti området har enligt beskrivningen och åsikten som lämnats in ett annat bolag vissa avtal med markägarna. Noggrannare uppgifter finns inte om saken. Avtalen är privaträttsliga och inte offentliga. Om det andra bolagets kraftverksplaner inte ingår i MKB-förfarandet, bör bolaget begära ett beslut om behovet av skilt MKB-förfarande av NTM-centralen. Kontaktmyndigheten tar i övrigt ingen ställning till saken i detta utlåtande. Bolaget meddelar att det skickat en naturutredning om avtalsområdet till Kristinestads myndigheter

17.12.2013. Kontaktmyndigheten konstaterar att MKB-beskrivningen har anlänt i tryckt form till NTM-centralen 19.12.2013, vilket betyder att samarbetet som alla önskar av någon orsak inte lyckats.

På basis av utredningarna verkar ALT1 vara mera genomförbart i fråga om miljökonsekvenserna än ALT2. Lindring eller förebyggande av betydande skadliga konsekvenser i projektområdet har beaktats förhållandevis väl vid placeringen av kraftverken.

I fråga om betydande skadliga naturkonsekvenser anser NTM-centralen att osäkerhetsfaktorerna när det gäller fåglarnas flyttsträck och möjligheterna att ändra flygbeteendet ännu så stora att de med nuvarande information inte stöder genomföringen av projektet. Sydösterbotten kommer uppenbart att bli ett särskilt vindkraftstätt område som blir en kritisk flaskhals mitt i flyttsträcket. Landfåglarna som flyttar över markområdena koncentrerar sig till kustremsan mellan havet och vindkraftsområdena.

I förslaget till etappplansplan 2 för Österbotten är området Västervik lämpligt för vindkraft. Områdets lämplighet har således bedömts på regionnivå. Triventus Ab:s projekt ligger till sina väsentligaste delar i detta område i Västervik, men i bedömningsbeskrivningen har gränserna för området dock dragits så att det blir större än området som anvisas i landskapsplanen. Österbottens förbund påpekar att Västervik inte var med i Naturbedömningen för etappplansplan 2, i motsats till vad som står i bedömningsbeskrivningen. Österbottens förbunds landskapsfullmäktige har godkänt förslaget till etappplansplan våren 12.5.2014. Planen träder i kraft när miljöministeriet har fastställt den och beslutet har vunnit laga kraft. Utredningarna som gjordes i MKB-förfarandet och även i övrigt innan planen fastställdes och i samband med det måste dock beaktas. Det är möjligt och även nödvändigt att göra utredningarna i MKB-projektet i ett större område än det framtida byggområdet i projektet. I planläggningen och byggandet bör man dock ta hänsyn till planer av högre nivå så att verksamheten inte gör det svårare att fullfölja syftet med planen. Österbottens förbund anser att projektområdets delar som ligger utanför området i Västervik inte överensstämmer med planen, till övriga delar är området fortfarande med i etappplansplanen som godkänts av förbundsfullmäktige och som underställts miljöministeriet.

Utredning av konsekvenser och bedömning av deras betydelse (punkt 9)

Konsekvensernas betydelse har bedömts i beskrivningen och det konstateras att de viktigaste miljökonsekvenserna vanligen är konsekvenserna för fågelbeståndet, landskapet och människorna; konsekvenserna för människorna är främst störningar på grund av ljud och skuggor. Kontaktmyndigheten skulle kanske i stället för fågelbeståndet anteckna i listan det mera allmänt beskrivande ordet naturkonsekvenser. Fågelbeståndet och den övriga naturen, dvs. livsmiljöerna hör mycket tätt ihop.

Konsekvensbedömningen täcker de aspekter som enligt MKB-förordningen måste vara med och grupperingen av dessa under olika rubriker har framförts på sida 48.

Område för granskning av konsekvenserna

Området där konsekvenserna granskas har beskrivits relativt noggrant i beskrivningen. I fråga om buller påpekar kontaktmyndigheten med hänvisning till åsikterna att statsrådets beslut om bullerriktvärden är bindande, men anvisningarna har gjorts främst för industri- och trafikbuller. Under den senaste tiden har vindkraftsbuller undersökts noggrannare på grund av att det är annorlunda och på basis av utredningarna har miljöministeriet gett ut nya anvisningar. För att utreda bullerkonsekvenserna behövs dock alltid en modell som har gjorts för platsen, vilken tar hänsyn till platsens förhållanden för bullerspridningen. Exempelvis automatiskt samma kilometergräns för olika platser är alldeles för grov. På Österbottens förbunds sida är området för granskning av konsekvenserna tillräckligt med avsikt på vindkraftsutbyggnaden. Fortsättningsvis efterfrågas dock i hela Österbotten mera omfattande granskningar när det gäller de sammantagna konsekvenserna av elöverfö-

ringen. För själva projektet har elöverföringen granskats tillräckligt och den tekniska genomförbarheten har förhandlats med Fingrid Abp. I landskapsutredningen har inga konsekvenser rapporterats som sträcker sig till Satakuntaliittos sida. Ärendet borde ha behandlats t.ex. med hjälp av bildmontage.

Konsekvenser och utredning av dem

Konsekvenserna har utretts och rapporterats på ett omfattande sätt, vilket är motiverat i synnerhet när rikligt med vindkraftsprojekt är på gång i Kristinestad och i hela Sydösterbotten.

I beskrivningen konstateras alldeles korrekt att viktiga konsekvensbedömningar bör uppdateras allteftersom situationen förändras och när man vet hur tätt vindkraftsområdena kommer att stå i Sydösterbotten.

Konsekvenser för klimatet (punkt 10)

Såsom i beskrivningen konstateras ersätter vindkraftsproduktionen energiproduktion som baserar sig på fossila bränslen, vilket leder till en nettominusning av koldioxidutsläppen ut i atmosfären. Exempelvis utsläppen av kväveoxider och svaveldioxid, som kan orsaka eutrofiering och försurning, minskar också. Koldioxidutsläppen som uppstår av vindkraften uppkommer under tillverkning, transport och byggande, i viss mån också när kraftverket tas ur bruk. Minskning av växthusgasutsläppen är en viktig orsak till att utöka användningen av förnybar energi. Orsaken till klimatförändringen som människan orsakar är främst ökningen av växthusgasutsläppen.

Under den senaste tiden har bland forskarna konstaterat att den negativa utvecklingen bara ökar. Därför är det viktigt att konsekvenserna för klimatet utreds i alla typer av projekt. I punkten beskrivs bedömningsmetoderna mera ingående.

Konsekvenserna för samhällsstrukturen

Konsekvenserna är betydande, eftersom vindkraftsparkerna täcker vidsträckta områden som avgränsar stora områden från annan användning. Detta gäller främst bebyggelse. Tekniskt bedöms de enskilda vindkraftverkens livscykel inte vara särskilt lång och det finns ingen klar information om fortsatt användning av området. Återställande av områdena måste beaktas efter att driften har upphört. Det skulle vara tydligt att införa en skild förpliktelse om detta i lagstiftningen, precis som i marktäktsärenden.

Stora elledningsgator, som även har konsekvenser i egenskap av hinder, samt nya vägar, begränsar markanvändningen. I Österbotten är de ofta besvärliga på grund av den allmänna fastighetsdelningen när de går tvärs över de smala fastigheterna. Elöverföringen finns med i beskrivningen med flera olika alternativ. Med avsikt på samhällsstrukturen och miljön verkar den förmånligaste lösningen vara en ny elstation och C-alternativen som jordkablar ända fram till elstationen. Ledningsgatan till den nya elstationen i Kristinestad blir redan mycket bred när flera kraftverksområden har för avsikt att ansluta sig på detta sätt. Projektets delar som placerats utanför Västervikområdet i Österbottens etapplandskapsplan 2 överensstämmer inte med landskapsplanen, vilket betyder att de sannolikt stör utvecklingen av den planerade samhällsstrukturen.

På region- och kommunnivå bör tilläggsbehovet av lämpliga rekreationsområden eller –leder i Sydösterbotten också utredas om det visar sig att möjligheterna till vistelse i naturen kommer att förändras mer än uppskattat på grund av begränsningarna.

Konsekvenser för landskapet och kulturmiljön

I Österbotten har konsekvenserna för landskapet utretts väl, men konsekvenserna för Satakunta borde också ha utretts i beskrivningen så att det skulle ha varit möjligt att ta noggrannare ställning till konsekvensernas betydelse. I det fortsatta arbetet bör uppmärksamhet fästas på detta. I sam-

band med projektet har det också gjorts en 360 graders landskapsbild som visades vid evenemanget för allmänheten.

I fråga om kulturmiljön är utredningarna behöriga i ALT 1. Om ALT2 genomförs, bör utredningarna kompletteras bl.a. i fråga om det arkeologiska kulturarvet.

Konsekvenser för människorna

I denna punkt i beskrivningen har ljud, rörliga skuggor och sociala konsekvenser förenats. Konsekvenserna för människorna har utretts tillräckligt och resultaten av invånarenkäten har presenterats i bedömningsbeskrivningen. Kontaktmyndigheten tar emot färre åsikter och frågor om vindkraftsprojekten än tidigare, uppenbart eftersom det finns rikligt med projekt i området och avtalsmarkägarna kan övervaka situationen direkt med den projektansvarige. Invånarna och aktörerna kan också framföra sina intressen i samband med planläggningen, som också är aktuell.

I de indirekta konsekvenserna för människorna kan osäkerhetsfaktorer ingå via konsekvenserna för näringslivet, vilka även i övrigt är svåra att bedöma i nuvarande situation. Av vindkraften förväntas positiva impulser.

Även i detta projekt förhåller man sig i några åsikter kritiskt till konsekvenserna för hälsan och trivseln (bl.a.). Det är viktigt att den projektansvarige informerar aktivt och försöker utföra de förmildrande och förebyggande åtgärderna samvetsgrant. Uppföljningen av konsekvenserna för människorna och resultaten från uppföljningen bör även utnyttjas.

Konsekvenser för naturmiljön

Utredningarna om naturmiljön har gjorts och framförts tämligen väl och övergripande. Områdena där kraftverken byggs har presenterats med bilder och text endast i fråga om ALT1. I övrigt har naturutredningarna presenterats bra även för ALT2.

Projektområdet har värdefullt fågelbestånd på grund av olika, sällsynta livsmiljöer som finns i området. Detta illustreras av att det finns 21 hänsynskrävande fågelarter i området. Med avsikt på fågelflyttningen är Sydösterbotten nationellt betydande, eftersom flyttsträcken går via området från Norra Österbotten via kustområdet till Satakunta. Konsekvenserna för fågelbeståndet kan flerdubblas i hela Finlands skala.

I fråga om flyttfåglarna skulle det ännu vara nödvändigt att begrunda uppföljning av de fåglar som flyttar på natten, eftersom det inte finns någon uppfattning om detta i projektområdet. Konsekvensbedömningarna är huvudsakligen tillräckliga och de har riktats rätt på basis av undersökningar som har gjorts om konsekvenserna av vindkraftsbyggande och annat byggande. Konsekvenserna för fåglarna av det splittrade landskapet som projektet orsakar bedöms dock inte. Åtminstone i fråga om konsekvenskänsliga arter borde detta begrundas. Stora fåglars etablerade mat-, rast- och övernattningsplatser i området borde ha undersökts systematiskt med terrängundersökningar och det borde även ha bedömts hur mycket vindkraftsparken förlänger flygrutten mellan dem. Flyttfågelnas kollisionsrisk har bedömts för gäss, svanar och rovfåglar utgående från uppgifterna i Naturbedömningen som finns i Österbottens etapplandskapsplan 2. Det är dock inte förnuftigt att relatera fågeldödligheten som projektet orsakar till populationsstorleken i riksomfattande skala, utan den bör relateras till den flyttande populationen som flyger över projektområdet.

Konsekvensbedömningarna baserar sig på internationell litteratur och på forskningsmaterial som samlats in om vindkraftsprojekt. Litteraturhänvisningarna bör vara noggranna så att läsaren lätt kan spåra uppgifterna. Enligt beskrivningen följer ALT2 WWF:s havsörnsanvisningar; kraftverken placeras inte på mindre än 2 km:s avstånd från bon. Samtidigt beaktas dock inte punkten i samma anvisning som säger att vindkraften inte bör placeras i kärnområden där havsörn förekommer, till vilket Västervik hör.

När det gäller fladdermus kan som kompletterande metod användas en enkät som riktas till invånarna i syfte att utreda betydande daggömmor och förökningsområden i byggnader och gårdsområden. Att karteringen av fladdermus grundar sig på befintliga stigar och vägar är i sig inget problem. Även områdena utanför dem bör karteras om det eventuellt finns viktiga områdena för fladdermus på dem. Problemet med metoden som nu har använts är att man inte når fladdermöss som eventuellt flyttar via området.

Risker

När projektet avancerar är det nödvändigt att göra upp en säkerhetsplan för projektet. Riskerna har beskrivits i punkt 6.8 Risker och säkerhet.

Osäkerhetsfaktorer och antaganden i anslutning till bedömningen (punkt 16)

Frågorna enligt rubriken har beskrivits och det har konstaterats att de största osäkerheterna förekommer i fråga om konsekvenserna av utsläppsminskningen, bullret och det flyttande fågelbeståndet, vilket torde vara en realistisk bedömning. Osäkerheterna ökar av de sammantagna konsekvenserna med bl.a. övriga vindkraftsprojekt. Utöver stora (mer än 10 kraftverk) lämpliga områden som har utretts i landskapsplanen är väldigt många, lite mindre projekt aktuella eller på gång i Österbotten och de övriga österbottniska landskapen. I kommunerna har vanligen inte utretts i plan deras placering i fråga om samhällsstrukturen. Några strategiska översiktsplaner utan rättsverkan är under arbete, i vilka vindkraften behandlas. Situationen kan orsaka fler osäkerhetsfaktorer även för projekt, i vilka miljökonsekvensbedömning har gjorts.

Förebyggande och lindring av olägenheter

I bedömningsbeskrivningen redogörs väl för förebyggande och lindring av olägenheter i olika konsekvenspunkter med underrubrik skyddsåtgärder.

Alternativjämförelse

Jämförelsen mellan alternativen är till viss del bristfällig på så sätt att i ALT2 saknas bl.a. den arkeologiska utredningen som finns i ALT1. Utredningarna måste naturligtvis göras senast i samband med generalplanen om man har för avsikt att genomföra ALT2.

Fortsatta undersökningar

Under de senaste åren har man börjat undersöka vindkraften i Finland och det finns utredningar från utlandet från en längre tid tillbaka. Dessa utredningar passar dock inte till alla delar för finska förhållanden och äldre undersökningar gäller mindre kraftverk som även kan ha mindre miljövänlig teknologi. I Finland finns fortfarande ett stort behov av vindkraftsundersökningar och det är önskvärt att det finns resurser för ändamålet. I ett MKB-förfarande för ett enskilt projekt är det utöver utredningarna inte alltid möjligt att göra omfattande undersökningar.

Uppföljning

Det är nödvändigt att följa upp aspekterna som framförs i uppföljningsprogrammet och uppföljningen bör ordnas. Uppföljningsprogrammets slutliga version bör skickas åtminstone till kontaktkommissionen och stadens myndigheter. I programmet bör också bl.a. uppföljningstidtabellerna kompletteras.

Deltagande

Deltagandet har ordnats tillräckligt. Evenemangen för allmänheten har ordnats enligt principen om öppet hus både under bedömnings- och beskrivningsskedet. Projektet har också haft en omfattan-

de uppföljningsgrupp som har sammanträtt två gånger. I utredningsskedet skickades en enkät baserad på slumpmässigt urval till invånarna i projektets verkningsområde. Enkätblanketten medföljer som bilaga till beskrivningen.

Rapportering

Bedömningsbeskrivningen är omfattande och bifogat till den finns fotomontage, enkätblanketten för sociala konsekvenser samt platserna för kontroll av flyttfåglarna. Texten är tydlig och den projektansvarige har skickat in den på båda inhemska språken. Kartmaterialet är berömligt tydligt och sammandraget övergripande.

Sammandrag, bedömningsbeskrivningens tillräcklighet

Kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har huvudsakligen beaktats och konsekvensutredningarna har kompletterats. Den projektansvarige har inte ansett att ett tredje alternativ är nödvändigt. På basis av konsekvensutredningarna har den projektansvarige inte heller ansett att en Naturbedömning är nödvändigt.

Bedömningsbeskrivningen är omsorgsfullt utarbetad och tämligen övergripande. Den uppfyller i huvudsak de krav som ställs på en beskrivning i förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Vissa anmärkningar framförs dessutom ovan i utlåtandet. Uppgifterna som har framförts i utlåtandena bör beaktas i det fortsatta arbetet. De framförda korrigeringsarna bör också vid behov överföras till planhandlingarna, exempelvis situationen vad gäller landskapsplanen.

Kontaktmyndigheten poängterar i synnerhet följande aspekter i det fortsatta arbetet efter MKB-förfarandet:

- Miljöutredningarna stöder inte en utvidgning av projektet till områden som ligger utanför det område som är lämpligt för vindkraft i landskapsplanen.
- I fråga om alternativ 2 är utredningarna ännu inte till alla delar tillräckliga och motsvarar inte utredningarna i ALT1. Utredningarna bör kompletteras om ALT2 ska genomföras. Därför är också jämförelsen av alternativen delvis bristfällig.
- På grund av olika osäkerhetsfaktorer kan möjligheten till betydande skadliga konsekvenser för det flyttande fågelbeståndet inte uteslutas.
- I samband med eventuellt noggrannare genomföringsplan bör hänsyn tas till att bullerkonsekvenserna och/eller hur de riktas inte ökar. Innan generalplanen för området godkänns och senast när bygglov ansöks bör för stadens myndigheter säkerställas att kraftverkstyperna som har skaffats på basis av anbud inte ändrar situationen i sämre riktning för bebyggelsen. Om kraftverk flyttas från platser som har märkts ut i bedömningsbeskrivningen, behövs också nya mätningar. I annat fall kan man bli tvungen att pröva behovet av miljötillstånd.
- I uppföljningen bör man inkludera konsekvenserna i synnerhet för det flyttande och häckande fågelbeståndet och bullerkonsekvenserna (för människorna). I punkt 18 i bedömningsbeskrivningen nämns uppföljningens konsekvenser för det häckande och flyttande fågelbeståndet. I punkten antecknas vad som borde eller skulle kunna följas upp. I punkten bör man naturligtvis beskriva vad man åtminstone kommer att följa upp, trots att ett preliminärt, inte slutligt, uppföljningsprogram bör bifogas till bedömningsbeskrivningen. I MKB-förordningen beskrivs inte noggrant innehållet i uppföljningsprogrammet, eftersom innehållet kan vara mycket olika i olika typer av projekt. Kontaktmyndigheten anser att uppföljningsprogrammet bör preciseras i samarbete med myndigheterna och åtminstone uppföljning som nämns i beskrivningen bör ordnas. Även den uppskattade tidtabellen för uppföljningen och information om den bör beskrivas. Det justerade uppföljningsprogrammet skickas till kontaktmyndigheten och kommunen och vid behov till övriga behöriga myndigheter.
- En utredning om projektets konsekvenser för tv- och kabelnätverket samt vid behov förbättringsmöjligheterna bör undersökas innan projektet genomförs.

5. UTLÅTANDET FRAMLAGT TILL PÅSEENDE

Utlåtandet läggs fram under en månad på Kristinestads stads officiella anslagstavla på adress Rådhuset, Staketgatan 1 och på webbsidan <http://www.miljo.fi/vastervikvindMKB>.

Miljöskyddschef	PÄIVI KENTALA Päivi Kentala
Utvecklingschef	RIITTA KANKAANPÄÄ-WALTERMANN Riitta Kankaanpää-Waltermann
Avgift	5 237,50 €

Fastställande av avgiften och sökande av ändring i avgiften

Avgiften har fastställts enligt avgiftstabellen i statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas avgiftsbelagda prestationer (3/2014). En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts vid fastställande av avgiften kan yrka på rättelse av avgiften hos Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten inom sex månader från att avgiften påfördes. Adress: Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, PB 262, 65101 VASA,

e-post: registratur.sodraosterbotten@ntm-centralen.fi.

JAKELU/SÄNDLISTA Triventus Wind Power AB

TIEDOKSI/FÖR KÄNNEDOM

Triventus Consulting AB
De som har gett utlåtande och framfört åsikt
Finlands miljöcentral, bifogat 2 exemplar av bedömningsprogram på
finska och svenska
Flygvapnets Huvudstab
Arméns Huvudstab

